

UUDENKAUPUNGIN URHEILUMETSÄSTÄJÄT R.Y.

HISTORIIKKI

1922 - 1972

Laatinut: Matti Karjalainen

HISTORIIKKI

Seuran perustaminen

Vuodet 1931 - 1948

Metsästysmaja

Yhteistoiminta muiden yhteisöjen kanssa

Riistanhoito

Metsästyslain ja hyvien tapojen valvonta

Seuran vaiheet v:sta 1949 - vuoteen 1972

Seura juhluvuotenaan

HISTORIIKKI

Seuran perustaminen

Uudenkaupungin Urheilumetsästäjät ry:n syntymäpäivänä voidaan pätevästi pitää tammikuun 8. päivää 1922. Silloin näet joukko asianharrastajia kokoontui ensimmäisen kerran metsästysseuran perustamistarkoituksessa. yhtä perustellusti on kuitenkin syntymäpäiväksi valittavissa saman kuukauden 12. päivä. Aikaisemmin pidetyn kokouksen keskeinen asia oli välipäivinä kypsytynyt, ja ratkaiseva päätös tehtiin tällöin. Samalla päätettiin seuran rekisteröimisestä. Näistä tapahtumista kertoo E.Soima toimintakertomuksessa seuraavasti:

“Paikkakunnallamme on metsästystä urheilun merkeissä harrastettu jo vuosia. Useat paikkakuntamme nuorista samoin kuin vanhemmistakin miehistä ovat aivan intohimoisia metsästäjiä. Mutta usein ovat metsien kalliit vuokrat tahtoneet laimentaa tätä innostusta ja toiseksi on urheilun kannalta metsästystä harjoittava huomannut, mitenkä ns. salametsästäjät ja nuoret pojat ampuvat riistaa niiden rauhoitusaikana ja muutenkin hävittävät metsiemme riistaeläimiä. Näitä epäkohtia poistaakseen syntyi muutamien asianharrastavien keskuudessa ajatus, voitaisiinko nämä mainitut epäkohdat poistaa yhteenliittymällä. Tammikuun 8. päivänä 1922 kokoontuikin sitten joukko asianharrastajia hra E.Hamnstromin asuntoon asiasta keskustelemaan. Saapuikin odottamattoman paljon osanottajia ja kaikilla oli innostusta ja halua perustaa kaupunkiin metsästysseura, joka toimisi urheilumetsästäjien etuja silmälläpitäen. valittiin väliaikainen toimikunta asiaa eteenpäin viemään. Tämä väliaikainen toimikunta pitikin asian kanssa kiirettä ja kutsui tammikuun 12. pnä koolle uuden kokouksen. Tämä olikin sitten varsinainen seuran perustava kokous. Seuralle annettiin nimeksi “Urheilumetsästäjät”. Luettiin sääntöehdotus, jonka väliaikainen toimikunta oli laatinut ja jonka säännöt pienillä muutoksilla kokous hyväksyi. Samassa kokouksessa syntyi pitempi keskustelu siitä, olisiko seura rekisteröitävä. Päätökseksi tuli kuitenkin, että seura rekisteröidään. Säännöt ja muut asiapaperit lähetettiin sosiaalivirastolle 15. pnä maaliskuuta ja saapuivat takaisin jo 6. pnä kesäkuuta hyväksytyinä. Näin oli siis seura virallisestikin rekisteröity ja voi toimia kuten muutkin viralliset seurat. Samassa tammikuun 12. pnä pidetyssä seuran perustavassa kokouksessa valittiin seuran ensimmäinen johtokunta, johon tulivat valituksi: puheenjohtajaksi hra E.Soima, jäseniksi hrat K.Ailio, J.Sinisalo, J.Valkama, E.Lönnroth ja E.Hamström; varajäseniksi tulivat hrat Y.koskinen ja Eino Jalo.

Johtokunta valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajakseen hra K.Ailion ja sihteeriksi E.Lönnrothin. Näin oli siis seura perustettu ja aloitti toimintansa. Seuralle metsästysmaiksi on vuokrattu seuraavat metsät: Uudenkaupungin kaupungin omistamat metsät, Salmen kartanon metsät, Oksalanpään yksinaistilan metsät, Birkholman ja Tammion saari. Aluksi tässä onkin jo koko laaja alue metsästettävänä. Useat seuran jäsenet ovatkin ahkeraan käyttäneet tilaisuutta saadakseen joko "pupun" pussiinsa taikka teiri-kukon laukkunsa. Toiset tässä ovat väliin onnistuneetkin mutta useimmilta kuitenkin menee panos "metsän ja hännän" välistä, joka hetkeksi tuo mieleen katkeruutta, mutta joka pian unohdetaan ja lähdetään taas uudestaan onnea koettamaan."

Tähän lainattu seuran ensimmäinen toimintakertomus, joka on päivätty Uudessakaupungissa 11. p:nä tammikuuta 1923 ja jonka on allekirjoittanut Emil Soima, ilmaisee siis selkeästi sekä seuran perustamisen tarkoituksen sekä alueen, jolla seura metsästystä ja - huomattakoon: salametsästyksen torjuntaa - harjoitti.

Ensimmäinen johtokunnan kokouspöytäkirja on tammikuun 11. päivästä samana vuonna. Käsiteltävinä asioina oli joukko jäsenanomuksia ja metsästysmaiden lisääminen. Tässä ja seuraavassa kokouksessa kohdistuivat toiveet Vohdensaaren kylän sekä Salmen ja Sundholman kartanoiden sekä kaupungin metsien vuokraamiseen. Johtokunta ponnisteli alusta lähtien myös hyvien metsästäjätapojen puolesta. Esimerkkinä tästä mainittakoon, että toukokuun 18. päiväksi kutsuttiin Sinisalon kahvilaan koolle yleinen kokous, jossa johtokunnan puolesta "tehdään selkoa metsästysasetuksesta, riistan rauhoitusajoista sekä luvattoman metsästyksen turmiollisuudesta". Toukokuussa teroitettiin jäsenten mieleen, etteivät harjoittaisi luvatonta metsästystä, joka tahtoo olla yleistä ainakin "näin keväällä vesilintuja ammuttaessa". Ensimmäisen toimintavuoden päättyessä seurassa oli 20 jäsentä. Vuosikokous, joka siis oli seuran ensimmäinen, pidettiin 11. p:nä tammikuuta 1923, ilmeisesti heti johtokunnan kokouksen jälkeen. Siinä tapahtui puheenjohtajan vaihdos. Vaalissa, joka jostakin syystä suoritettiin suljetuin lipuin, valittiin E.Soiman tilalle puheenjohtajan nuijaa hoitamaan K.Ailio. Jäsenmaksu päätettiin pysyttää ensimmäisen vuoden tasolla eli 50 markkana ja se tulitisiin kantamaan kahdessa erässä.

Seuraavana vuonna urheilumetsästäjien seura oli aluksi taloudellisesti tiukalla, jopa velkaantuikin. Tästä pulmasta päästiin ottamalla uusia jäseniä väljemmin perustein kuin aikaisemmin, niin että tulot lisääntyivät. Jäsenmäärä kasvoi puolella, ollen vuoden 1923 lopussa 30. Tarkka taloudenpito ilmenee myös siinä, että vuoden 1923 lopulla seuran käytössä olevat metsästysmaat on tarkasti viety kirjoihin. Aikaisemmin mainittua Sundholman aluetta seura ei saanut, mutta jo kolmantena vuotena avautuivat seuralaisten käyttöön vielä Heikkalanpää ja edväisten

kylän Sotkan maat. Birkholma oli saatu jo aikaisemmin. Vohdensaaren isäntien kanssa oli vuokraamisesta neuvoteltu, mutta asioissa ilmeni vaikeuksia ja he peruuttivat jo valmiiksi sovitun välikirjan.

Seuran toiminta ei rajoittunut pelkästään metsästämiseen, vaan se pyrki liittämään jäseniään yhteen muullakin tavalla. Niinpä johtokunnassa keskusteltiin marraskuussa 1922 iltamien pitämisestä, mutta aloite siirrettiin tuonnemmaksi. Myös yhteinen metsästysretki tuli esiin jo toisen vuoden kesällä, ja se toteutettiin syyskuun 3. p:nä. Seuran jäsenet matkasivat moottoriveneellä haiduksen saareen. Lähtö tapahtui pakkahuoneen rannasta klo 5.30. Pöytäkirjat eivät kerro ajojen sujumisesta eivätkä saaliin määrästä, mutta mainitsevat, että “ravintolasta” huolehtivat jäsenet Kaunistranta, Grönlund, Jalo ja Airola.

“Urheilumetsästäjät” ei ollut ensimmäinen eräveikkojen yhteenliittymä kaupungissa, vaikka se mahdollisesti on ollut sen ensimmäinen rekisteröity metsästysseura. Johtokunnan pöytäkirjassa 8.11.1923 näet mainitaan, että tri Wasz oli ehdottanut kaupungissa toimivien kahden metsästysseuran yhdistämistä. “Urheilumetsästäjien” johtokunta suhtautui myönteisesti aloitteeseen, edellyttäen kuitenkin, että tri Wazin edustama seura lopettaa toimintansa ja sen jäsenet liittyvät “Urheilumetsästäjiin”. Hra E. Soima valtuutettiin seuvottelemaan asiasta tältä pohjalta. Pöytäkirjoissa ei ole neuvottelujen kulusta mainintoja, mistä voi päätellä niiden päättyneen tuloksettomina. Toinen seura esiintyy seuraavan kerran “Urheilumetsästäjien” pöytäkirjoissa vasta yhdeksän vuotta myöhemmin erään oikeusjutun yhteydessä, kuten myöhemmin kerrotaan.

Seuran ensimmäisten vuosien aikana kantoivat sen toiminnasta vastuun ja helteen suurin piirtein samat miehet, jotka sen perustivat. Seuran varsinainen perustaja, sen ensimmäinen puheenjohtaja Emil Soima toimi toisesta vuodesta lähtien varapuheenjohtajana ja rahastonhoitajana sekä johtokunnan jäsenenä, mutta kuoli 1924. Toimintakertomuksessa hänelle täydellä syystä omistetaan monta kaunista sanaa. Kaarlo Ailio sai hänen seuraajanaan hoitaa puheenjohtajan nuijaa pitkän aikaa. Sihteerinä toimivat näinä vuosina Jaakko Valkama ja Eino Jalo. Jäsenmäärä pysyi tänä aikana melkein ennallaan. Vuonna 1924 se oli 36.

Seuran johto näyttää alkuvuosina tunteneen erityistä huolta metsästyslakien kunnioituksen ja riistanhoidon periaatteiden kirkastamisesta jäsenistölle. Paitsi sitä, että seuran toisessa yleisessä kokouksessa 18.5.1922 oli selvitetty “luvattoman metsästyksen turmiollisuutta riistan enenemiseen nähden”, katsottiin tarpeelliseksi varoittaa jäseniä keväisestä vesilinnustuksesta. Vuoden 1923 toimintakertomuksessakin todettiin, että monet jäsenistä ovat harjoittaneet ainoistaan keväistä Kaaveilla käyntiä, ja heitä kehoitettiin nyt pidättäytymästä harrastuksestaan, koska “koko seuran kehitys oli kysymyksessä”

. Jostakin syystä on seuran pöytäkirjoissa valitettava aukko vuodesta 1925 vuoteen 1931. Kun seura kuitenkin on toiminut, hoitanut maksunsa ja muut velvoituksensa, voidaan katsoa toiminnan vakiintuneen ja alkuvaikeuksien jääneen taakse. historiikissakin voitaneen alkutaival päättää tähän.

Vuodet 1931 - 1948

Pöytäkirjojen alkaessa 19.1.1931 jälleen kertoa seuran vaiheista, on seurassa 22 jäsentä , K.Ailio pitelee edelleen puheenjohtajan nuijaa, sihteerinä on Y.Koskinen ja jäsenmaksu 50 markkaa. Metsästysmaat olivat mainitun väliajan pysyneet ennallaan. Vuonna 1931 saatiin seuralle kaupungin metsät kokonaan sekä maalaiskunnasta Urholan maat, lisäksi Heikkalnpää ja Haavaisten luoto, Saarnisto ja Siuntila. Tärkein laajennus lienee seuran toiminnan kannalta ollut Torlahden maiden vuokraaminen. Ensimmäinen sopimus niistä näet tehtiin juuri v.1931. Seura oli tyytyväinen alueisiinsa, ja yleisessä kokouksessa todettiin, ettei ollut aihetta toistaiseksi hankkia enempää. Seuraavina vuosina laajeneminen kuitenkin hiljalleen jatkui Hallun kylän, Radansuun ja Halolan suuntaan. Myös Pyhärannan Kauhianpäässä neuvoteltiin. Vastavuoroon jäi ainakin Urholan maa pois.

Tämän Laajentumishalun taustana oli seuran parantunut talous. Vuonna 1925 oli ensimmäisen kerran saatu säästöä, 1182 markkaa. Vaikka maksut olivat entisellään, oli keksitty uusia tulolähteitä, mm. vierasmaksu, joka v.1934 otettiin käytäntöön ja oli aluksi 5 mk. Sitten asetettiin 5 markan sakko aiheuttomasta poissaolosta yleisestä kokouksesta. Lisää rahaa oli tarkoitus kerätä "huveilla". V.1937 vuosikokous valitsi tätä varten huvitoimikunnan, ja se on ilmeisesti onnistunut hyvin tehtävissään, sillä saman vuoden elokuussa toimikunta sai suuret kiitokset "huomattavan rahasumman" hankkimisesta huvitilaisuuksilla eli 6923:20 mk. Huvien yhteydessä kannattaa mainita, että kun seura 25.1.1925 piti vuosikokousta, puheenjohtaja muistutti kysymyksessä olevan seuran 10:nneen vuosikokouksen, minkä johdosta mentiin seuran kustannuksella kahville hotelli Vallilaan. Samalla tavalla vietettiin viisi vuotta myöhemmin seuran 15-v. päivää. Kokouksesta poissa olleet jäsenet lienevät olleet menettelystä pettyneitä, sillä pöytäkirjassa kerrotaan juhlimista arvostellun, Seuran 25-vuotisjuhlaa varten valittiinkin 1947 juh latoimikunta, joka huolehti yhteisestä tilaisuudesta varmaankin kaikkien tyytyväisyydeksi, koska arvostelua ei missään esiinny.

Ensimmäiset riistansuojelupäätökset ja toimenpiteet on pantu kirjoihin vuoden 1931 lopulla. Silloin päätettiin rauhoittaa orava ja valvoa sen rauhaa. Jäniskanta oli ilmeisesti seuran mailla heikonlainen, koskapa samana vuonna päätettiin metsästä ainoastaan rusakoita. Kesällä 1934 keskusteltiin varishuuhkajan ostosta ja tehtiin hankintapäätöskin, mutta tämä sittemmin hyvin ahkerasti käytetty houkutin saatiin valmistajalta

vasta seuraavana vuonna. Seura valitsi myöhemmin oikein “riistanhoitokomiteankin”. Sen ansioita lienee, että johtokunta kiinnitti huomiota haukanhakkien, kissanloukkujen ja puluhakkien valmistukseen.

Vuonna 1934 syksyllä saatiin maahan uusi metsästyslaki, joka merkitsi monenlaisia uudistuksia siihenastiseen melko vapaaseen käytäntöön. Nyt piti erämiehellä olla kortti, hänen piti kuulua riistanhoitoyhdistykseen, ja metsästys sidottiin ankarasti maanomistukseen. Salametsästyksestä tuli entistä selvemmin rikos.

Urheilumetsästäjäin seura ryhtyi hävittämään variksia myös fosforiöljyllä. Erityisesti kiinnittää huomiota vuosikertomuksessa vuodelta 1939 oleva maininta, että seuran piirissä on pidetty pesimisaikana vahtia luonnonrauhan säilymiseksi. Huuhkajalta ammuttiin “monta sataa” varista, myös lokkeja hävitettiin.

Sotavuodet keskeyttivät myös Uudenkaupungin metsämiesten rauhanomaiset askareet, ja seura menetti useita eräveikkoja kaatuneina. Mainintojen mukaan heistä sai ensimmäisenä antaa henkensä V.Palden. Seuran asiakirjoissa nämä menetykset näkyvät mm. koruttomina mainintoina seppelähankinnoista sankarivainajille.

Kun eräveikot olivat riistamailta poissa, lisääntyivät vahinkoeläimet ja koirakuri löystyi. Metsästystä säännöstelltiin tiukasti riistakannan vahvistamiseksi. Tammikuussa 1941 päätettiin ensimmäisen kerran myöntää vain yksi jänis mieheen retkeä kohden ja sekin vasta lokakuun alusta lähtien. Kaksi vuotta myöhemmin jänis rauhoitettiin kokonaan Radansuun ja Torlahden mailla, samoin naaraskanalinnut ja peltopyy. Säännöstely jatkui seuraavina vuosina, määrättiinpä velilinnuillekin rauhoitusalueita. Oravakantaa verotettiin kerran. Silloin ammuttiin kaupungin mailtakin niitä 150 kpl. Vuoden 1948 alkupuolella pidettiin kaupungissa ensimmäiset riistapäivät, joiden asiantuntijoina toimivat apul.metsästyksenvalvoja D.Wikstöm ja asemapäällikkö A.Louna.

Muuan omalaatuinen tapaus valottaa seuran suhteita ympäristöön ja muihin metsästyksen harrastajiin. Aikaisemmin on mainittu kaupungissa toimineesta toisesta seurasta, joka v. 1923 oli ehdottanut seurojen yhdistämistä. Hanke silloin raukesi, mutta ei suinkaan toisen seuran lakkaamisen vuoksi. Vuonna 1932 Urheilumetsästäjät näet saivat haasteen käräjille. Kaupungissa toimivan ruotsalaisen seuran puheenjohtaja nosti jutun Vohdensaaren kylän maista, joiden omistajien suhde “Urheilumetsästäjiin” oli - kuten muistetaan - alun alkaen ollut epämääräinen. Juttu oli esillä kaksi kertaa ja päättyi “Urheilumetsästäjien” eduksi. Henkilökohtaiset suhteet eivät näy käräjäoinnista kärsineen, koskapa kantaja pyrki pian itsekin “Urheilumetsästäjien” jäseneksi - ja hyväksyttiin. Ruotsalaiseen seuraan kuuluneet tanskalaiset lennätinvirkamiehet olivat jo tätä ennen lausuneet

“Urheilumetsästäjille” kiitoksensa näiden ymmärtämyksestä ja suurpiirteisyydestä.

Vuonna 1938 näyttää kaupungissa olleen kolmaskin metsästysseura, “metsästystoverit”. Syyskokouksessa on nimittäin keskusteltu tämän seuran mahdollisesta liittymisestä “Urheilumetsästäjiin”. Viimeksi mainittu nimesi neuvottelijan selvittämään asiaa, mutta hankkeesta ei myöhemmin mainita mitään.

Seuran taloutta oli tähän saakka hoidettu alussa määrätyn 50 markan jäsenmaksun varassa. Sodan aikana tuli uusia menoja. Asepalveluksessa olleet seuran jäsenet vapautettiin jäsenmaksun suorittamisesta, hintakehitys kääntyi epäedulliseksi ja seura merkitsi vielä lisää lainan obligaatioita 2000 markalla. Lisäksi lahjoitettiin 1000 mk sankaripatsasrahastoon. Ketään ei ihmetytäkään, että seura vuosikokouksessa 1943 korotti jäsenmaksun 100 markaksi ja seuraavana vuonna sisäänkirjoitusmaksun 200 markaksi, vierasmaksun 50 mk:ksi ja koiramaksun samaan määrään. V. 1947 jäsenmaksu nousi 200 ja sisäänkirjoitusmaksu 500 markkaan.

Rauhansopimuksen seurauksena tapahtunut suojeluskuntajärjestön lakkauttaminen tuntui hieman myös metsästysseuramme taloudessa. Uudenkaupungin suojeluskunnan lopettaessa toimintansa se lahjoitti “Urheilumetsästäjille” kaupungin laidassa Pohjoistullin takana sijainneen ampumaratansa laitteineen sekä muutamia käytettyjä harjoituspienoiskiväärejä. Lahjoitus sinänsä oli enemmän hyvän tahdon osoitus kuin silloisissa oloissa käytännössä merkittävä, mutta koitui lähivuosina seuralle hyödyksi, joskin ehkä toisella tavalla kuin antamisen aikaan arveltiin.

Vuonna 1948 seurassa oli jäseniä 73 eli enemmän kuin koskaan tätä ennen.

Metsästysmaja

Ensimmäisen kerran mainitaan metsästysmaja pöytäkirjoissa seuran 25-vuotisjuhlan selostuksen yhteydessä. Toimintakertomuksessa vuodelta 1947 sanotaan näet, että “seuran viettäessä 25-vuotisjuhlia 1.3.1947 ravintola Kirstassa esitti Lasse Laine, että eikö seura voisi ruveta hommaamaan itsellensä metsästysmajaa, kaikkien läsnäolijoiden kannattaessa sitä. Pantiin heti toimeksi varojen keräys ja saatiin silloin 8100 mk ja nyt kesän aikana rahastonhoitajan kerätessä 3400 mk”.

Pöytäkirjoissa tätä tärkeätä hanketta ja sen edistymisvaiheita on valotettu melko tarkasti.

Kokouksessaan 14. p:nä toukokuuta johtokunta päätti laatia keräyslistan varojen kokoamiseksi majahanketta varten ja yrittää saada rahaa myös

jäsenmaksujen yhteydessä. Samalla kokouksessa päätettiin käydä marraskuun 23.pnä Torlahdessa paikkaa tiedustelemassa. Ensimmäinen käynti ei luonnollisesti tuonut ratkaisua, mutta johtokunnalle jäi sellainen käsitys, että asia päättyy myönteisesti. Seuraavan vuoden tammikuussa pidetyssä vuosikokouksessa täytyi kuitenkin pettymyksellä todeta oston Torlahdessa rauenneen. Kokous valtuutti johtokunnan kiireesti jatkamaan tiedusteluja ja hankkimaan varoja. Myös piirustuksia oli ajan voittamiseksi suunniteltava. Vuosikertomuksessa 1949 sihteeri kaikesta huolimatta toteaa majasuunnitelman olevan “kuollessa pisteessä”, mutta paikan jo olevan luvassa ja rakennustyön aloittamisen vain rahasta kiinni. Tammikuussa 1950 ilmenee vuosikokouksen selostuksesta jo paikkakin, Heikkalanpää. Johtokunta kävi kesäkuun 11.pnä 1950 vesitse itse paikalla ja kauppa saatiin mv Leevi Heikkalan kanssa päätökseen. Seura sai ostaa 1120 m2 maa-alan, johon liittyy rantaa 32 metriä. Kauppahinta oli 11.500 mk. Johtokunnan kokouksessa 15.6.1950 valtuutettiin kauppakirjan allekirjoittajiksi seuran puolesta Harry Sjoberg (nyk. Lockmer), Jaakko Valkama ja Armas Luottela.

Lokakuussa oltiin niin pitkällä, että oli päätetty rakentaa maja pyöreistä hirsistä arkkitehti Olli Vahteran piirustusten mukaan, Rakentaminen katsottiin mahdolliseksi jäsenten omakohtaisin uhrauksin, mikä merkitsi 50 työtuntia tai 5000 markan rahakorvausta jäsentä kohden. Velvoite merkitsi sitä, että jos jäsen ei täyttänyt kumpaakaan vaihtoehtoa, hänellä ei tulisi olemaan oikeutta käyttää majaa. Suurta hanketta toteuttamaan asetettiin myös rakennustoimikunta. Siihen nimettiin metsäpäällikkö A.Sallinen, johtaja Y.Virkkunen, merikapteeni A.Erikson, maalari L.Laine, asentaja Y.Porkka ja puutarhuri P.Rintala.

Rakennustarvikkeista tärkeimmän, seinähirret, seura sai lahjoituksena joht. B.Zachariassenilta, joka antoi luvan nostaa tähän tarkoitukseen 200 uponnutta sahatukkaa. Syyskuussa johtokunta kävi Pähkinaisten salmessa kokeilemassa nostamista ja totesi sen hyvin mahdolliseksi. Myöhemmin kyllä osoittautui, että jäsenten mielenkiinto tällaista vapaaehtoista ponnistelua kohtaan ei ollut johtokunnan odotusten mukainen ja jäi muutamien uskollisten uhrimielen varaan. Majan paikka tuli lopullisesti määrätyksi toukokuussa 1951. Rakennusurakka annettiin I.Haapaselle Lokalahdelta, Sen mukaan majan tuli nousta vesikattoon 120 000 markan hinnalla. Ohimennen mainittakoon, että v. 1948 rakennushanke aiheutti jälleen kauan paikallaan pysyneen jäsenmaksun korottamisen 250 markkaan ja myös sisäänkirjoitusrahan nostamisen 600 markkaan, mistä määristä ne kolme vuotta myöhemmin kohosivat 500 ja 2000 markaksi. Varoja hankittiin myös myymällä kotikaupungin suojeluskunnan seuralle sodan jälkeen lahjoittaman ampumaradan laitteita. Itse rakennustöitä suoritettiin vaihteittain ja pikku urakkoina ja talkoina, ilmeisesti seuran talouden sallimisen rajoissa. Työn aikana alkuperäinen tavoite laajeni käsittämään varsinaisen majan lisäksi vielä vilpolan, liiterin, lipputangon ja ulkokuoneen.

Syksyllä 1953 maja oli valmis. Vihkiäiset, joiden ohjelmasta pöytäkirjat turhan vaatimattomasti vaikenevat, pidettiin syyskuun 27. pnä. Tilaisuuteen oli kutsuttu seuran jäsenet naisineen sekä lahjoittajat. Majan nimikilpailun voitti A.Stenroosin “erämaja”. On paikallaan mainita, että seuran taloudellisesti rohkea päätös hoidettiin joka suhteessa täsmällisesti loppuun. Erämajan rakennuslainan viimeinen erä maksettiin pankille 1965.

Majalle laadittiin myös säännöt, ja sen ensimmäiseksi tupavanhimmaksi valittiin Toivo Valsta. Lohkomistoimituksessa annettiin palstan nimeksi “karmala”. Vuonna 1963 tuli hankkeelle luonnollisena jatkona esille saunan rakentaminen majan viereen. Sen pystytti Huvilaveistämö H.Seppälä, jonka tarjous oli 1490 markkaa.

Metsästysmaja merkitsee yleensä seuran toiminnan vakiintumista, edellytyksiä määrätyille perinteille ja kiinteiden ystävyys-suhteiden syntymistä majan vakinaisten käyttäjien kesken. “uudenkaupungin Urheilumetsästäjillä” maja näyttää paljolti olleen kilpailujen, niin omien kuin naapuriseurojen kanssa käytyjen mittelöiden viihtyisänä pitopaikkana. Majan viehätyksellä riippuu tietenkin hyvin paljon siitä, millä kunnioituksella käyttäjät sitä kohtelevat ja sen sääntöjä noudattavat. Siistiin tupaan on aina hauska tulla. Tämä edellyttää - paitsi keskinäistä hyvien tapojen noudattamista - myös sitä, että joku tai jotkut uhrautuvasti pitävät huolta yhteisen omaisuuden kunnosta ja ulkonäöstä, Urheilumetsästäjätkin ovat pöytäkirjoista päättäen tulleet huomaamaan, että käytäntö tässä suhteessa karsii jyvät akanoista ja kasvattaa jäsenistöä velvollisuudentuntoon ja moitteettomien metsästäjätapojen noudattamiseen.

Maja oli epäilemättä seuralle melkoinen ponnistus, mutta nyt, kun sen taloudelliset rasitukset on voitettu, se edustaa pääomaa, jonka arvoa ei pidä eikä saakaan mitata pelkällä rahalla.

Yhteistoiminta muiden yhteisöjen kanssa

Esityksessä on jouduttu viittaamaan yhteistoimintaan ympäristön muiden metsästysseurojen ja maanomistajien kanssa. Seuran aseman vakiintuessa sen toiminta laajeni jatkuvasti oman piirin ulkopuolelle, ja suhdetoimintakin tuli olojen pakosta mukaan kuvaan. On näin ollen varmaan paikallaan käsitellä välillä tätä puolta erikseen.

Suhteista kaupungissa jo ennen “Urheilumetsästäjien” seuran syntymistä toimineeseen ruotsinkieliseen metsästysseuraan on kerrottu jo aikaisemmin. Tämä seura lopetti toimintansa ja poistui näyttämöltä kokonaan vuonna 1946, kuten Urheilumetsästäjien vuosikertomuksessa todetaan.

Seuraava kosketus toiseen seuraan tapahtui paljon myönteisemmissä merkeissä kuin edesmenneeseen, ja siihen liittyvää asiaa käsiteltiin seuran ylimääräisessä kokouksessa toukokuussa 1932. Turkulainen metsästysseura "tapio" järjesti silloin koiranäyttelyn, ja kun oli kuultu, että kaikki Varsinais-Suomen seurat olivat lahjoittaneet siihen palkintoja, katsoi Uudenkaupunginkin nuori seura asiakseen seurata esimerkkiä. Kävi vielä niin hyvin, että palkinto tuli omaan kaupunkiin, E.Ertamanin koiralle.

Kaikkein merkittävimmäksi on vuosien mittaan muodostunut yhteistyö Kalannin Erämiesten kanssa. Jo v. 1947 annettiin naapuripitäjän eränkävijöille lupa metsästää hirviä seuran mailla. Näin alkanut yhteisymmärrys laajeni myöhemmin ja johti yhteisen eränkävinnin lisäksi vilkkaaseen ja molemmille osapuolille hedelmälliseen kilpailutoimintaan, joka on jatkunut tähän juhluvoiteen saakka.

Maan vanhin ja suurin metsästäjien vapaaehtoinen yhteenliittymä, suomen Metsästäjäliitto, mainitaan pöytäkirjoissa jo v. 1934. Kesäkuussa samana vuonna seura liittyi sen jäseneksi. Myös Suomen Ampujain Liittoon oltiin kosketuksissa liiton aloitteesta, mutta seura jäi sen ulkopuolelle, kuten useat muutkin sellaiset seurat ovat tehneet, joille kilpailutoiminta ei ole ollut tärkein toimintamuoto.

Läheiseksi ja seuran olemassaolon kannalta ehkä ratkaisevaksi muodostui alun alkaen yhteistyö Uudenkaupungin kaupungin kanssa, Kaupungin maat ovat seuralaisten eräretkien vakinaisimpana näyttämönä, Kaupunki on luonnollisesti asettanut vuokraukselle omat ehtonsa, ja urheilumetsästäjät ovat tunnollisesti koettaneet niitä kunnioittaa, Seura puolestaan on tehnyt aloitteita kaupungin maiden metsästyskäytöstä, rauhoituksista ym. ja antanut kurinpitolautakunnan armoille näitä tärkeitä suhteita koskevat rikkomukset, kuten toisessa yhteydessä tarkemmin kerrotaan.

Riistanhoito

Jo Uudenkaupungin Urheilumetsästäjien syntysanoissa korostettiin - kuten muistettaneen - seuran riistanhoitotehtävää, jota ensi kokouksesta saakka monella tavalla teroitettiin jäsenille. Aikaisemmin kerrottiin, että ensimmäinen riistaeläin, jonka puolesta seura ryhtyi suojelutoimiin, oli orava. Sen nahka oli silloin hyvässä hinnassa ja kannan suojelemiseksi orava rauhoitettiin marraskuussa 1931 seuran kaikilla mailla. Kun jänistäkin oli vähänlaisesti, metsästettiin ainoastaan rusakkoa.

Sotavuosien jälkeen oli pakko säästää metsälintu- ja jäniskantoja, olipa rusakkokin käynyt niin vähiin, että v:n 1946 lopulla kannan todettiin olevan melkein lopussa. Alueellisina elvytystoimenpiteinä rauhoitettiin kaikki riista kaupungin mailla ja määrätyillä vesialueilla, Useita

kertoja päätettiin metsäjäniksen suojelemiseksi aloittaa sen metsästys saaristossa vasta veden jäädyttyä, Jäsentä ja retkeä kohden toistuvasti asetetut kaatokiintiöt todistavat metsästäjien itsekurista, Silloiset kiintiöt tuntunevat nykyhetkellä hyvin runsaskätisesti mitoitetuilta, mutta jokaisen sopii kysyä itseltään, minkä verran riistaa nyt mahtaisi olla jäljellä, jos seuran jäsenet olisivat koko ajan kaataneet kaiken, mihin retkillään voivat saada tilaisuuden, Esimerkiksi v. 1957 oli metsäjäniskanta seuran mailla niin heikko, että seura jätti sen kokonaan rauhaan. Myös peltopyy on usein ollut rauhoitettu. Merilinnuista on erityisesti pilkkasiipi ollut seuran huolen ja suojelun kohteena.

Seura on auttanut riistaansa muutenkin kuin vain jättämällä sen rauhaan määräajoiksi tai määrätyillä alueilla.

Vuosikertomuksessa 1939 kerrottiin pidetyn vahtia riistan pesimisaikoina. Lisäksi seuran jäsenet ovat valmistaneet ja asettaneet kymmeniä pesäpönttöjä vesilinnuille, ensiksi Karmanniemeen, ja perustaneet ja hoitaneet ja hoitaneet mm. peltopyiden ruokintapaikkoja. Veren uudistamiseksi on myös tiedusteltu siitosjäniksien saantia. Uusimpana toimenpiteenä mainittakoon fasaanien istutushanke, joka nyttemmin on toteutettu.

Riistaa on koetettu auttaa myös hävittämällä sen vihollisia. Kuten ennen on kerrottu, päätti seura jo v. 1934 hankkia varishuuhkajan. Sen vuokraaminen tuotti kassaan rahaakin, sillä houkutin oli pitkät ajat niin kysytty, että vuoroja oikein "jonotettiin". Haukkahäkkejä, kissaloukkuja ja fosforiöljyä käytettiin mahdollisuuksien mukaan. Koirakuria valvottiin kaikin keinoin ja yksityisten vihoista välittämättä. Varsinkin sotavuosina lisääntyneen kettukannan harventamiseksi järjestettiin yhteisiä metsästysretkiä ja anottiin erikoislupia ketun metsästystä varten keväällä. Vuoden 1950 paikkeilla näyttää runsas villikissakanta olleen seuralaisten huomion kohteena. Ilmeisesti toimenpiteet olivat tehokkaita, koska eräässä kokouksessa on keskusteltu siitäkkin, että kissasota jo uhkaa kiristää välejä maaseutulaisten kanssa. Vahinkoeläinten hävittämiskilpailuihin saatiin palkinnot yleensä lahjoituksina. Seura antoi myös taloudellista tukea jäsenelle, joka otti hankkiakseen luolakoiran yhteistä tarkoitusta varten. Aivan viime vuosina seuran alueelle levinnyt villiminkki on luonnollisesti jatkuvan silmälläpidon alaisena.

Unohtaa ei pidä sitä valitustoimintaakaan, mitä seura on tehnyt riistanhoidon tehostamiseksi. Se on lähettänyt jäseniään alan kursseille ja järjestänyt kotikaupungissakin riistanhoitopäiviä, joihin on saatu päteviä asiantuntijoita tärkeitä kysymyksiä selostamaan. Seuralla on ollut oma "riistanhoitokomitea" vuodesta 1938 alusta lähtien. Toiminnan tehostamiseksi se v. 1965 järjestettiin uudelleen. Riistanhoitotoimikunta, kuten tämän elimen nimi nykyään kuuluu, sai silloin oman johtokuntansa, joka toimii neljän piirin puitteissa. Niiden keskuksina ovat Heikkala, kaupunki, Torlahti ja Elkkyinen.

Metsästyslain ja hyvien tapojen valvonta

Metsästyslain puutteellista kunnioitusta jo syntymävaiheissaan valittanut Urheilumetsästäjien seura joutui heti alkuvuosinaan todistamaan käytännössä vilpittömän tahtonsa. Jo tarkkuudessa, millä uusia jäseniä otettiin seuraan, tuntuu pöytäkirjan niukkojen sanojen takaa usein siltä, että johtokunta ei pitänyt jäsentarjokasta tässä suhteessa täysin nuhteettomana eräveikkona.

Julkisemmin seura sai antaa näytteen vilpittömyydestään vuoden 1933 alussa. Kaupunki oli näet lähettänyt kirjeen, missä huomautettiin vesilintuja ammutun kaupungin vesillä edellisenä syksynä. Asia puitiin seuran perhepiirissä, ja kahdelle taholle annettiin varoitus. Yleisessä kokouksessa tehtiin sitten päätös, että vastaisuudessa ilmoitetaan jokainen todettu rikkomus viranomaisille. Lisäksi veloitettiin ulkopuolisilta metsästyslain ja -oikeuden rikkojilta pyöreä summa seuran kassaan. Huonoa koirakuria silmällä pitämään nimettiin valvontakomitea. Pienehköistä rikkomuksista jäsen erotettiin seurasta määrääjäksi.

Ensimmäinen huomattava rikkomus lakia ja seuran oikeuksia vastaan tapahtui v. 1945. Torlahden mailla oli ollut turkulaisia luvottomasti metsällä. Heille määrättiin ankara hyvityssakko suoritettavaksi määrääjassa. Paljon vakavampi oli v:n 1953 hirvijuttu. Kalantilaisten hirvi oli kaadettu seuran maalla. Johtokunta kuitenkin muisteli erästä vanhaa päätöstä pikkujuttujen unohtamisesta eikä katsonut asian antavan seuran puolesta aihetta kärjööntiin. Törkein rikkomus tuli seuran käsiteltäväksi vuoden 1959 syksyllä. Meutun saarella Torlahdessa oli vieras seurue ollut jäniksiä ajamassa. Kun seura asian perusteellisesti tutkittuaan lähetti siitä kirjeen Pyhämaan metsästysseuralle, jonka jäseniä seurueessa oli ollut, tämä kielsi teon kokonaan. "Urheilumetsästäjien" mielestä tapaus oli kiistaton, mutta se jäi kuitenkin lopullisesti selvittämättä - seikka, mikä näin jälkeempäinkin herättää määrätynlaisia ajatuksia syyllisten vaikutusvallasta ja paikallisten viranomaisten kiinnostuksesta metsästyslain rikkomuksia kohtaan.

Hyvien metsästäjätapojen valvojana seura joutui varsinkin v. 1961 isonveljen arkaluontoiseen ja vaikeaan asemaan, kun pari jäsenistä oli käyttäytynyt metsästysmajalla kovin sääntöjen ja hyvien tapojen vastaisesti. Johtokunta hoiti ikävän asian ryhdikkäästi ja tavalla, joka myöhemmin on osoittautunut onnistuneeksi ja tulevaisuutta ajatellen lupaa hyvää. Vuonna 1966 näet päätettiin, että kurinpitolautakuntaa ei enää valita. Päätös on ilmeisesti ymmärrettävä siten, että lautakunta on suorittanut tehtävänsä ja tehnyt itsensä tarpeettomaksi.

Seuran vaiheet v:sta 1949 - vuoteen 1972

Urheilumetsästäjien toiminta jatkui majan rakentamisponnistuksen ohessa tavallista uomaansa. Jäseniä huoletti riistakantojen yleinen heikkous, mikä kuvautuu seuran pöytäkirjoissa monella tavalla. Rauhoituksia säädetään lähinnä valkoisen jäniksen ja naaraslintujen sekä peltopyyn, oravan ja rusakon suojaksi, suojelualueita perustetaan eri puolille ja pesäpönttöjä asetellaan ja järjestetään vahinkoeläinten hävittämiskilpailuja. Yhteistyö muiden metsästys- ja riistanhoitoalan yhteenliittymien kanssa tiivistyy ja saa uusiakin muotoja. Niinpä seuran maita luovutetaan vieraillekin ajokoirakilpailujen järjestämiseksi. Seuran sääntöjen ja metsästyslain rikkomukset aiheuttavat aina kurinpitolautakunnan ripeän asiaan puuttumisen.

Seuran jäsenmäärä oli kauden alussa melkein sama kuin aikaisemmin esitetty huippuluku eli 71. Se on edelleenkin pysynyt korkeana, mikä osaksi johtuu siitäkin, että jäsenmaksutuloja saadakseen seura poisti jäsenten enimmäisrajan v. 1955. Ensimmäinen naisjäsen hyväksyttiin muuten yleiskokouksessa elokuussa 1960. Taloushoidossa näkyy metsästysmajan rakennusponnistuksen vaikutus myös siten, että seura muuttaa rahaksi vähemmän tarpeellista omaisuutta, mm. suojeluskunnalta saadut vanhat harjoituspienoiskiväärinkin. Taloudelliseksi yllätykseksi muodostui v. 1964 järjestetty erähenkinen täytettyjen eläinten näyttely, joka tuotti puhdasta voittoa 552:33 mk. Seuralla oli tuloja myös kahviarpajaisista. Toiselta puolen seura maksoi takaisin edesmenneiltä jäseniltä saamiaan lainoja ja saattoi helpottaa eräiden vanhojen jäsenten jäsenmaksuja. Yhteistoimintaan muiden yhteisöjen kanssa on tältä ajalta lisättävä, että v:n 1966 alussa seura erosi Suomen Metsästäjäliitosta äänestyksen jälkeen. Mitään perustelua ei mainita. Toimintakertomuksissa alkaa muuten tällä kymmenluvulla esiintyä myös talousarvion numeroita. Ensimmäisen kerran talousarvio ylittää 2000 markan rajan vuonna 1967.

Seura oli saanut oman leimasimen v. 1948. Sen oli piirtänyt Yhteislyseon piirustuksen opettaja Elin Uino. Oman merkin ajatus herää v. 1956 ja toteutuu saman vuoden syksyllä.

Seura juhluvuotenaan

Juhluvuoteen 1971 siirtyessään Urheilumetsästäjät seuran jäsenmäärä on 120, niistä kaksi naista. Puheenjohtajana toimii Arvi Aaltonen, Varapuheenjohtajana Osmo Kurki. Johtokunnassa ovat: Harry Lockmer, Jorma Kinnunen, Aarno Stenroos, Väinö Niittyluoto, varalla: Pentti Helpiö ja Jarkko From. Taloudellisen toiminnan kehitystä kuvaavat jäsenmaksu, joka nyt on   mk, sekä metsästysmaista maksetut vuokrat, joiden summa v. 1970 oli 759:50 markkaa. Metsästysmaita on noin 4550 ha, niistä yksityisiltä vuokrattuja 3450 ha, loput (1100 ha) on vuokrattu kaupungilta. Perustamisvaiheen alueisiin verrattuina niissä edustavat kauimmin kestänyttä jatkuvaisuutta ennen kaikkea

Uudenkaupungin metsät ja vesialueet, (joihin nyt sisältyvät myös ent. maalaiskunnan maat ja vedet), Salmen ja Torlahden kartanot sekä heikkalanpää.

Uutena toimintamuotona on parhaillaan fasaanien kotiuttaminen seuran maille. Ensimmäinen istutus on jo suoritettu. Kun tällä toimenpiteellä saattaa tulevaisuudessa olla merkitystä uuden riistalinnun saamiselle seuran kotimaastoon ja sen yleistymisen nopeuttamiselle koko Vakka-suomessa, ansaitsee asiasta mainita tarkemmin. Toukokuussa 1971 tilattiin 50 kpl poikasia, jotka saatiin elokuussa kahdeksan viikon ikäisinä. Ne istutettiin kahteen paikkaan: Salmen Zengerin metsään 30 kpl ja Heikkalanpäähän metsästysmajan maastoon 20 kpl. Kumpaankin paikkaan on pystytetty ruokintakatos. Linnut ovat kaikesta päättäen menestyneet hyvin, ja niitä on havaittu jo kaupungissakin. Valitettavasti on samalla voitu todeta niitä kohtaan harjoitetun ilkivaltaa, jonka uhrina useita yksilöitä on tavattu kuolleina. Ellei pahateko lopu, on seuran ilmeisesti puututtava asiaan kovin ottein, niin ikävää kuin sellainen juuri näin juhlavuotena olisikin.